

Hurá, Vánoce!

Co se vám vybaví, když se řekne Vánoce? Shon v obchodech i na ulicích, pečení cukroví, velký úklid, ale i sváteční pohoda, radost z dárků, rozzářené dětské oči. Nakonec se na Vánoce všichni těšíme.

Proč slavíme Vánoce?

Podle jazykovědců slovo vánoce pochází z němčiny. Jeho původní název byl „svatá noc“ a německé slovo Weihnachten si naši předkové jednoduše počestili. Vědci se shodují v tom, že kořeny dnešních Vánoc je třeba hledat již v pohanských oslavách zimního slunovratu a slavily se nejen v Evropě, ale také v Asii, u amerických indiánů i jinde. Ve starém Římě se nakonec oslavy ustálily na 25. prosinci a toto datum zvolil v roce 274 císař Aurelián jako den natalis solis invicti - zrození nepřemožitelného slunce. Významný německý badatel Herman Usener doložil, že před nicejským koncilem (v roce 325) se Vánoce neslavily. První zmínku o dni Ježíšova narození najdeme u Jana Zlatoústého (374-407), ale ten ho datuje na 20. prosince. V Římě se Vánoce slavili až roku 365.

Ač je Ježíš historickou postavou, přesné datum jeho narození neznáme. Nicméně Ježíšovo narození, čili příchod Syna božího na svět, se začalo slavit v první čtvrtině 4. století. Na křesťanském východě se slavilo 6. ledna podle data narození božského eonu - pohanského svátku v Alexandrii. V Římě se slavilo 25. prosince, což bylo datum starého pohanského svátku narození věčného slunce. Oba svátky se pak spojily: 25. prosince se slavilo Ježíšovo vtělení a 6. ledna jeho zjevení se lidem. Později 6. ledna začali uctívat Tři králové (podle tří královských darů, které mágové Ježíšovi přinesli).

Adventní kalendář

Jeho první druhy pocházejí z protestantských oblastí, kdy rodiny kreslily od začátku prosince až do Štědrého dne každý den křídou čárku. V některých rodinách zase věšeli na zeď čtyřicet obrázků – jeden na každý den. První známý ručně zhotovený adventní kalendář pochází z roku 1851. První tištěný kalendář vyrobil německý farník Gerhard Lang z Maulbornu, jemuž ještě jako dítěti maminka vyrobila kalendář s 24 malými svíčkami, které byly připevněny na lepence. Když se stal spolunajatelem tiskárny v Mnichově, začal vyrábět malé barevné obrázky přilepené na lepence, na každý prosincový den jeden. Začalo se mu říkat „mnichovský vánoční kalendář“ a Langr ho v roce 1908 ještě zdokonalil, když ho začal vyrábět s malými otevíracími dvířky. V této podobě známe adventní kalendář i dnes.

Adventní věnec

Adventní věnec vyjadřuje touhu člověka po světle, jehož je vinou narůstající tmy v období před zimním slunovratem málo. Advent z latinského adventus – přicházet, je oslavou narození Ježíše. Jelikož blíží se Vánoce přináší stále více světla, jak se Slunce vrací výš na oblohu, každou neděli se zapaluje o svíci více. V křesťanství plamen svíček symbolizuje Krista jako světlo ozařující plamenem lásky každého člověka. Živý věnec pak znamená věčný život přiblížený věřícím od Ježíše Krista a kruh jednotu společenství lidí a boha.

Počátky tradice sahají do první poloviny 19. století, kdy začátkem adventu roku 1838 pověřil hamburský teolog Johann Heinrich Wichler nad dveře svého sirotčince vyvěšovaný dřevěný věnec a každý den na něj dal jednu zapálenou svíci.

Dnes se na něj místo 24 svíček pro každý adventní den připevňují čtyři veliké svíce, pro každý týden jedna, přičemž adventní čas začíná čtvrtou nedělí před Vánocemi.

Jmelí

Jmelí roste v korunách opadavých listnatých stromů (některé odrůdy i na jehličnanech) a jeho plody (bílé bobule) dozrávají v prosinci právě kolem Vánoc. Lidem připadalo jmelí odjakživa tajemné a připisovali mu kouzelné účinky. A tak ho věšeli do vánočně vyzdobených domovů, aby je ochraňovalo před ohněm, uhranutím, bleskem, zlými duchy a také aby přinášelo štěstí. Čím více bílých bobulek je na větvičce, tím větší štěstí člověk může v novém roce očekávat. Vánočním symbolem se stalo v Anglii, odkud se tento zvyk rozšířil do celé Evropy.

Podle legendy bylo jmelí původně stromem, z jehož dřeva Josef vyřezal Ježíškovu kolébku a po třiatřiceti letech jej Římané porazili, aby z něj zhotovili pro Ježíše kříž. Strom pak hanbou seschl do malých keřků a přeměnil se v rostlinu zahrnující lidi kolem sebe dobrem. A stejně jako věřící jsou živi z Kristova těla, tak i jmelí žije ze živin jiných stromů.

Jmelí je stále zelená, keřovitá a polocizopasná rostlina, která může být až 80 cm vysoká. Jeho semena roznášejí zejména drozdovití ptáci trusem na stromy, kde rostlina zapouští kořeny do stromové kůry a živí se jeho mízou. Již ve středověku se jmelí používalo jako významná léčivá rostlina a dnešní věda léčivé účinky potvrdila. Obsahuje látky snižující krevní tlak a podporující rozšiřování cév, a proto se používá k výrobě léčiv arterioskleróze.

Koledy

Koledy křesťanské se vázaly k Novému roku, resp. k Vánocům, a většinou se přednášely na den sv. Štěpána (26.12.). Koledování bylo původně zvyklostí univerzitních studentů, kteří chodili s rektorem po domech, pak žáků městských škol, posléze pak škol hlavních a normálních a nakonec venkovské chasy. Po hudební stránce představují koledy, a to zvláště české, jeden z největších kulturních pokladů všech dob.

Slovo koleda vzniklo z latinského calendae, jak se označoval každý první den v měsíci, později počátek roku.

Znáte staré zvyky?

- Před půlnoční mší se nesmí sít ani plést – protože by pak myši dílo zničily.
- Na Štědrý den se nesmí prát, přináší to do domu smůlu a neštěstí.
- Na Štědrý den se nesmí čistit chlévy a stáje, protože by dobytek kulhal. Na Štědrý den nepište své milé/milému zamilované psaní – mohlo by znamenat rozchod. (pozor i na zamilované SMS!).

Pro osvěžení paměti připomínáme další známé rituály:

Kromě krájení jablka napříč, lití olova, pouštění lodiček a celodenním půstu házejí dívky střevíčkem přes hlavu.

Pod talíř u štedrovečerní večeře se dávají šupiny, aby se spolustolovníků držely peníze.

Na štedrovečerní stůl se dává jeden talíř navíc pro nečekaného hosta. Ale pozor – od štedrovečerního stolu se nesmí vstát, ani kdyby někdo bušil na dveře, protože ten, kdo vstane, do roka zemře.

Večer před Štědrým dnem si dejte pod polštář ořech. Po probuzení ho rozlouskněte a ještě v posteli snězte. Po celý rok vás nenavštíví blechy, štěnice ani jiní nepřátelé postelí.

Pokrmů na stole má být devatero, protože devítka symbolizuje úplnost (je na konci početní řady) a je to číslo, které vyvolává záranky.

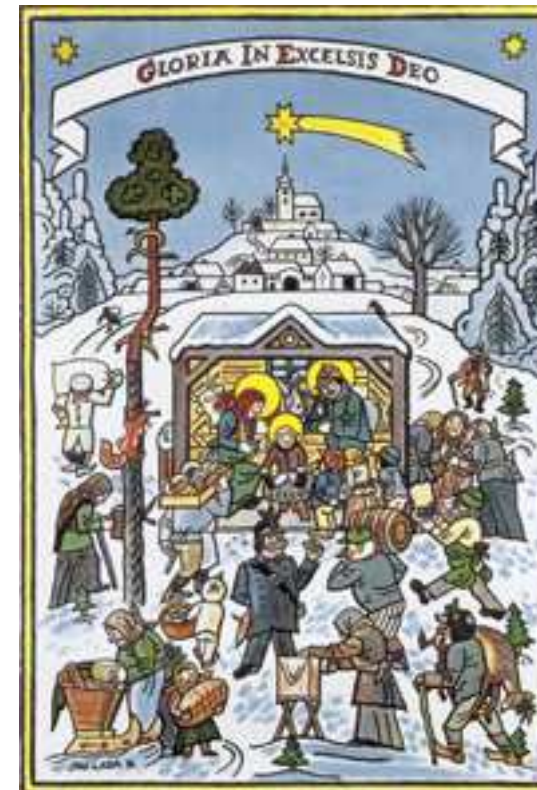
Vykoupejte se ve strouze - přinese vám to zdraví.

Do studánky vhoďte jablko a ořech, bude tam dobrá voda.

U stolu by vás měl být sudý počet, přinese to štěstí.

Školní zpravodaj Den světél 2016/2017

Základní škola a mateřská škola Brno, Kotlářská 4

čtvrtek 15. prosince 2016 15:30 – 17:00

Vánoční dílny – popis a jejich rozmístění

II. patro

<p>I.C Odpolední ŠD Irena Haladová</p>	<p>II.A Vánoční přání Bronislava Rozbořilová + Ivana Juklová</p>		<p>↓</p>
<p>III.A Výroba andílku Iva Rubešová Rybičková + Irena Rousová</p>	<p>V.C Vánoční ozdoby Jaroslava Voščinárová + Monika Staňková</p>	<p>IV.A Hvězdičky z korálků Leona Pešková + Šárka Vavřínová</p>	

I. patro

<p>V.A Čajovna Kamila Tachovská + Jana Pokorná</p>	<p>I.A Svíčky z včelího vosku Dana Čermáková + Eva Brtníková</p>		<p>↑↓</p>
<p>Výstava prací Školní družiny (od 13. do 16. prosince 2016) → Sborovna školy →</p>			
<p>III.B Setkání s vánočním příběhem Hana Švábová + Monika Malá</p>	<p>I.B Spirála Adéla Ondrušková + Kateřina Horáková</p>		

Přízemí

<p>Školní družina Šatna pro rodiče</p>		<p>IV.B Dárková kabelka Marie Pokorná + Adéla Bodečková</p>	<p>učebna Výtvarné výchovy → ↑</p>
<p>Školní družina Pečení vánočního cukroví Zuzana Sekerková + Kateřina Jelínková</p>		<p>Vrátnice</p>	<p>Vstup ↑↓</p>

Výtvarná výchova (učebna se nachází v bloku B – bude značeno od vstupu do školy) – **Výroba vánočních přání a linoryt** – Kamila Příborská + Helena Konečná

Vánoční dílny jsou v místnostech, které nemají šedou výplň. Je u nich napsána stručná charakteristika příslušné vánoční dílny a jména pedagogických pracovníků školy, kteří dětem dílnu připravili.